

החוג לתולדות ישראל ומקרא

צדק חברתי במקרא 101.1019

פרופ' יונתן בן-דב

ספרות המקרא מגלה רגישות חברתית ומוסרית מרשימה, ומהווה עד היום מופת להתחשבות בעני, בחלש ובזר. מטרת הקורס היא ללמוד גילויים שונים של האידיאל של צדק חברתי, ולהבין אותם לעומקם: בחוק ומשפט, בדברי הנביאים, בסיפורים, במזמורים ובדברי איוב. המלך ושריו היו מחוייבים להנהיג משפט וצדקה בארץ, והנביאים הוכיחו בצורה חריפה את כל מי שכשל במילוי חובה זו. התורה קוראת שוב ושוב להחיל את חוקיה על "הגר והאזרח", ומגדירה כללים של שמירה על העבד, העני והיתום. ספרי שמואל ומלכים מספרים על משפטים מפורסמים, שחלקם נעשו לטובה וחלקם לרעה (כרם נבות). התנ"ך לא המציא את השיח של צדק ומשפט, אלא הוא עוגן היטב כבר בשיח המשפטי של המזרח הקדום, וגם אותו נלמד בקורס. נשים דגש מיוחד על הבנת החברה הישראלית הקדומה כרקע להבנת המקורות העוסקים בצדק חברתי.

ספר שופטים, סמסטר א' 101.2932 סמסטר ב' 101.2933

ד"ר איתמר כסלו

הקורס יעסוק במבנה הספר, בסיפורי השופטים במבוא לספר ובנספחיו. חלק מן היחידות ינותחו באופן אינטנסיבי וחלקן באופן כללי בלבד. בקורס תיבחנה שאלות של שלבי החיבור והעריכה, כוונות המחברים והעורכים בכל שלב. השקפותיהן ודרכי העיצוב. כמו כן ייבחן מקומו של הספר ביחס לספר יהושע בפרט ולספרי נביאים ראשונים ולתורה בכלל.

מבוא לתקופת בית שני, משנה ותלמוד (מתוקשב) 104.1019 החוג להיסטוריה של א"י

ד"ר אייל בן-אליהו

בקורס תיסקר התקופה הראשית במפגש בין היהודים לעולם ההלניסטי בימי הבית השני, המשכה בימי השלטון הרומי וסופה בתקופה הביזנטית הנוצרית, עד לעליית האיסלאם. יידונו סוגיות בהיסטוריה המדינית, חברתית, תרבותית וספרותית של יהודי ארץ ישראל והתפוצות. ניתן את הדעת לשאלות היסטוריוגרפיות ומתודולוגיות המעסיקות את החוקרים בימינו.

מבוא לתולדות היהודים בזמן החדש (מתוקשב) 104.1425

ד"ר מרקוס זילבר

קורס זה סוקר את קווי היסוד של ההתפתחות של החברה היהודית ותרבות היהודים מסוף המאה ה-18 ועד שנות השישים של המאה העשרים. הקורס מתמקד בתולדות היהודים במרכזים הגדולים של היהודים במאות התשע עשרה והעשרים במרכז אירופה ומזרחה, בעליית המרכזים היהודים החדשים בארה"ב ובארץ וכן בהתפתחותם של המרכזים היהודים באגן הים התיכון ובמזרח הקרוב. הנושאים שיידונו כוללים את ההשלכות החברתיות של האמנסיפציה במרכז אירופה, מערבה ובצפון אפריקה, עליית החילון והאקולטורציה; הופעתם של זרמים מודרניים של היהדות; גיבושם מרכזים חדשים בעולם היהודי; עליית האנטישמיות המודרנית; עליית הלאומיות היהודית; השואה; הקמת מדינת ישראל והשתלבות היהודים בחברה המערבית.

הסיפור היהודי בעידן הקולוניזציה סמסטר א' 104.2421 סמסטר ב' 104.2422

ד"ר שי סרוגו

הקורס מתמקד בתולדות היהודים בעולם האסלאם בין ראשית השליטה העות'מאנית לבין פרק העצמאות והקמת מדינות לאום, כשבניהן – התבססות הקולוניאליזם המערבי. מה היו תפיסות היסוד של ההלכה המוסלמית ביחס ליהודים? מה היו דפוסי היחסים בין יהודים לחברת הרוב? מה היה מבנה העיסוקים היהודי? אילו שינויים חלו בו בזמן הגלובליזציה והקולוניאליזם האירופי? מה היה מעמדן של הנשים היהודיות בחברה המסורתית? היכן בחרו יהודים לשבת? שאלות יסוד אלו יבוררו במקורות ראשוניים ומשניים ויחשפו אותנו למעמדם המשתנה של היהודים במרחב המוסלמי.

אמהות ובנות מכינה לתלמוד סמסטר א' 116.1506 סמסטר ב' 116.1507

ד"ר משה לביא

הספרות התלמודית נמסרה והתגבשה במחצית הראשונה של האלף הראשון לספירה. בקורס זה נקנה הכרות הבסיסית עם ספרות זאת, נתודע לחיבורים השונים, המשנה, התוספתא, המדרשים והתלמודים. נלמד להכיר את הרקע להיווצרותה של ספרות זאת, ואת מאפייניה העיקריים. במהלך הקורס נלמד מספר סוגיות לדוגמא, העוסקות בתחומים שונים ומגוונים: חגי ישראל, יחסי מגדר.

החוג לספרות עברית והשוואתית

המיתולוגיה היוונית והרומית: דימויי יסוד בתרבות המערב

ד"ר ורד לב כנען

שיעור המבוא עוסק במושגי מפתח של המחשבה והדמיון המיתי של העולם העתיק, אשר מהווים יסוד עבור התרבות. אחת מהמטרות המרכזיות של השיעור היא להכיר מיתוסים מכוננים, אלים וגיבורי תרבות זאת מתוך ההקשר שמתוכו צמחו: הספרות, התיאטרון, הפילוסופיה והאמנות החזותית. בשיעור נבחן פרשנויות שונות של שפת המיתוס תוך עיון משווה בגלגולי המיתוס השונים.

הפרחה הפסיכולוגית הרוסית

ד"ר ולדימיר פפרני

מוקד הקורס יהיה עיון ביצירות המופת של הפרחה הפסיכולוגית הרוסית במאה ה-19. נדון ביצירות הקלאסיות של פושקין, לרמונטוב, דוסטויבסקי ולב טולסטוי. ננתח את תהליכי ההתפתחות ההיסטורית של השיח הפרחאי הרוסי ששאף לחשוף את "מסתורי הנפש האנושית" ואת המניעים האמיתיים של ההתנהגות האנושית הן במצבי שגרה והן במצבים קיצוניים (על סף מוות, במצבי טירוף, בעת ביצוע פשע וכו'). נקדיש תשומת לב מיוחדת לסוגיות הפואטיקה של הפרחה הפסיכולוגית - לאותם הכלים הספרותיים "הטכניים" שבמצעותם הפסיכולוגיה האנושית מוצגת בטקסטים הספרותיים.

יצירות מופת בספרות העברית

ד"ר צפי זבה אלרן

הקורס יעסוק ביצירות מפתח בהתפתחותה של הספרות העברית החדשה בהקשריהן ההיסטוריים והתרבותיים, תוך התמקדות בתרומתה הייחודית של כל יצירה לקנון העברי המתחדש. נקרא מיצירותיהם של מאפו, יל"ג, אברמוביץ' (מנדלי), פרץ, ברדיצ'בסקי, ביאליק, טשרניחובסקי, ברנר, עגנון ואחרים, ונלמד באמצעותן על אתגריה, על השראותיה ועל דרכיה של ספרות לאומית בהתהוות.

פולקלור בעולם המודרני

ד"ר לריסה פילקובה

הקורס יתייחס לז'אנרים הנפוצים בימינו, כגון, לפולקלור באינטרנט ובפקס, לאגדות אורבאניות, לסטיקרים, לפולקלור של אקדמיה, לבדיחות. כמו כן נדון בסיפורים אישיים כז'אנר של ספרות עממית ובשימוש בפולקלור בתחומים אחרים, למשל ברפואה, בעבודה סוציאלית, במרקטינג, בעיתונאות וכו'.

ריאליזם ומאגיה בספרות אמריקה הלטינית

ד"ר עינת דוידי

הקורס יפתח שער לאחד הזרמים הספרותיים החשובים במאה ה-20 ולאחד מקוויה הייחודיים של ספרות אמריקה הלטינית. משנות השישים התפתחה ביבשת זו צורת כתיבה, שצמחה מתוך מיזוג תרבותי ייחודי והיא תוצאה של שילוב בין תפיסת עולם ואסתטיקה "אירופאיות" לתפיסת עולם מאגית ומיתית. כתיבה ייחודית זו זכתה לתשומת לב ייחודית באירופה ובמערב משנות השישים חכתה לכינוי "ריאליזם מאגי", שהפך גם לשם נרדף לתמונת העולם הלטינו-אמריקאית. בקורס נתחקה אחר ספרות ייחודית זו ותפיסת העולם המונחת בתשתיתה, ונקרא ביצירותיהם של אלחו קרפנטיר הקובני, חואן רולפו המקסיקני, גבריאל גרסיה מרקס הקולומביאני, ואחרים.

נשים בספרות העממית

ד"ר רות ראופמן

מקומן ועיצוב דמותן של נשים בספרות העממית בכלל, ובז'אנר המעשייה בפרט, הוא נושא שזכה למספר התייחסויות לאורך השנים. בקורס נדון במורכבויות הקשורות בנושא זה, תוך התמקדות הן בדמויות שונות של נשים, והן בתופעות הקשורות בנשיות. דמויות כגון כיפה אדומה, הנערה החדה חידות, הנערה הכלואה במגדל ועוד, יידונו תוך בירור שאלת הרלוונטיות של נרטיבים אלה לחיי היומיום של כלנו.

החוג לשפה וספרות אנגלית

סקירת הספרות האמריקאית 01א109.2520

Dr Miriam sivan

SURVEY III: AMERICAN LITERATURE

This course is a study of major American authors and literature from the Puritan literature of the 16-17th Century to the modernist authors of the 20th century.

Readings will emphasize the inter-relationships of ideological, historical and religious concepts in these texts.

ספרות פלסטינית בגלות 01א109.2320

Dr Maurice Ebleeni

PALESTINIAN LITERATURE IN EXILE

Following a nearly thirty-five year interval since Jabra Ibrahim Jabra's pioneering and sole English novel *Hunters in a Narrow Street* (1960) and Atallah Mansour's *In a New Light* (Beor Hadash, 1966), the number of Anglophone, Latinate, Nordic, and Hebrew writings by Palestinian authors began to "flourish" in the mid-nineties. The existence of these literary productions in multiple languages demonstrate that Palestinian literary productions have surmounted their circumscribed position within the Arab context. This course will focus on fiction and non-fiction by Palestinian and Palestinian-descended authors from around the globe such as Fawaz Turki, Edward Said, Anton Shammas, Susan Abulhawa, Sayed Kashua, Lina Meruane, and Selma Dabbagh among several others. The purpose is to explore the ongoing cultural diversification among writers from the various contexts "inside" and the variety of locations "outside" Israel-Palestine, running through three generations since their historic uprooting in 1948 (the Nakba).

הקוסמופוליטיות לסוגיה בספרות אנגלית מודרנית 01א109.2324

Dr Scharf Orr

VARIETIES OF COSMOPOLITANISM IN THE MODERN ENGLISH WRITING

For centuries, world citizenry that is not restricted to national border or local culture has sparked the imagination of thinkers, authors and political leaders. At its prime, the British Empire was seen by many as the fulfillment of a cosmopolitan vision, which postcolonial theorist, in turn, have decried as reprehensible. The course explores different varieties of cosmopolitanism—trans-nationalism, the cosmopolitan city and the notion of "world literature"—as articulated and embodied in the works of twentieth century authors Francis MacManus, George Orwell, Salman Rushdie and Virginia Woolf.

החוג לשפה וספרות ערבית

מבוא למיסטיקה מוסלמית 105.2903

ד"ר ערין סלאמה-קודסי

קורס זה נועד לחשוף את הסטודנטים לעולמה העשיר של המיסטיקה המוסלמית שנודעה בשם "צופיות". תנועה רוחנית זו שהופיעה באסלאם בשלהי המאה השמינית תרמה רבות לעיצוב חיי החברה. מבין השאלות שיועמדו לדיון במסגרת הקורס: מהי תרומתה של הצופיות לעולם האסלאם? מהם עקרונותיה הבסיסיים? ומה היו יחסי הגומלין בינה לבין האסלאם הפורמאלי?.

הקוראן: מבוא ל"ספר אללה" 105.2907

ד"ר רועי וילה'ני

האמונה כי הקוראן, ספר הקודש של האסלאם, הוא תיעוד נאמן של דברי האל אשר התגלו למוחמד בהדרגה במהלך שני העשורים שבהם פעל כנביא בחצי האי ערב (610-632 לספה"נ) משותפת לכלל המוסלמים על ריבוי כתותיהם,

דעותיהם חרמיהם הרעיוניים. בקורס נעמד על מרכזיותו של כתב קודש זה בתרבות האסלאם ונתוודע אל מגוון שאלות על אודות הקוראן שאליהן נדרשו הוגים מוסלמים וחוקרים לאורך ההיסטוריה. הדיון ילווה בקריאה של קטעים נבחרים מהקוראן שיקנו לסטודנטים היכרות בלתי אמצעית עם תכני הספר, מבנהו וסגנונו.

החוג ללימודי המזרח התיכון והאסלאם

מבוא לדת האסלאם – מתקשב 106.1103

פרופ' יצחק ויסמן

הקורס בוחן את התפתחותה הרעיונית, המוסדית והחברתית-פוליטית של דת האסלאם מראשיתה במאה ה-7 בחצי האי ערב ועד לזרמים הפונדמנטליסטיים והרדיקליים של ימינו. הוא מורכב מ-12 הרצאות, כשלכל הרצאה מתלווה מאמר לקריאה, הרחבה למעוניינים לקרוא יותר בכל נושא, ומקור אחד מרכזי מתוך הכתבים המוסלמים עצמם.

מבוא לאימפריה העות'מאנית 106.2406

ד"ר יובל בן-בסט

הקורס בוחן את ההיסטוריה של האימפריה העות'מאנית, מהתגבשותה כנסיכות ספר באזור הגבול עם האימפריה הביזנטית באנטוליה בסוף המאה ה-13, על שרידי מדינת הסלג'וקים של רום, דרך הפיכתה למעצמה אסלאמית עולמית השולטת על שטחים נרחבים בשלוש יבשות, ועד לתהליך התפוררותה הארוך והניסיונות לבלימתו שלא מנעו את נפילתה הסופית בתום מלחמת העולם הראשונה, והקמתן של למעלה מעשרים מדינות לאום חדשות במקומה.

מבוא לתקופה המוסלמית הקלאסית 106.1001

ד"ר אוריאל סימונסון

הקורס סוקר את ההיסטוריה החברתית והפוליטית של המזרח הקרוב תחת שלטון האסלאם מתקופת הנביא ועד התקופה הממלוכית. במהלך הקורס נבחן את תהליך התגבשותן של מערכות השלטון והחברה המוסלמיות כגון מוסד הח'ליפות, מערכת המשפט השרעית וחוגי חכמי ההלכה. בד בבד נעמד על סוגיות חברתיות דוגמת מלחמות האזרחים, היחסים והמתחים בין השלטון לחכמי ההלכה ומעמד הקבוצות הלא-מוסלמיות.

הסטוריה כלכלית של המזרח התיכון 106.3200

פרופ' און וינקלר

מטרת הקורס היא להקנות לסטודנטים ידע והבנה בתמורות הכלכליות המרכזיות שעברו על המזרח התיכון בעת החדשה. הנושאים המרכזיים הנכללים בקורס: תמורות דמוגרפיות ומדיניות אוכלוסין; הגירת עבודה; מגמות בסחר החוץ; התפתחות ענף החקלאות; מקורות המים המרכזיים במזרח התיכון ובעיית המים במדינות האזור; מדיניות חקלאית; תעשיית הנפט והשפעותיה; תעשיית הנפט והשפעותיה על כלכלות האזור; מדיניות הנפט והגז של מדינות המזרח התיכון; התפתחויות מרכזיות בענפי התעשייה; תמורות בתעשיית התיירות; מדיניות כלכלית-חברתית; כלכלה אסלאמית; "האביב הערבי" והשפעותיו הכלכליות-חברתיות; האתגרים הכלכליים-חברתיים של המזרח התיכון בראשית המאה ה-21.

מבוא למזרח התיכון לאחר מלחמת העולם הראשונה 106.2643

פרופ' און וינקלר

נושאי הלימוד המרכזיים בקורס: המזרח התיכון בשלהי התקופה העות'מאנית, התפרקות האימפריה העות'מאנית; הקמת מדינות הלאום במזרח התיכון; המפרץ הפרסי בראשית עידן הנפט; "המשטרים הישנים" וגורמי כישלונם, ההפיכות הצבאיות והקמת הרפובליקות הערביות, משטרי הקצונה, הסוציאליזם הערבי, הנפט והשפעתו על מדינות המזרח התיכון, תמורות דמוגרפיות במזרח התיכון, מהפכת ח'ומייני באיראן, הסכסוך הישראלי ערבי, המבנה הכלכלי של המזרח התיכון המודרני, מדיניות החוץ של מדינות המזרח התיכון, "האביב הערבי" ויצירת "מזרח תיכון לא-מדינת חדש".

פלסטין/א"י במאה ה-18: המנהיגות של דאהר אל-עומר ואחמד באשא אל-ג'זאר 106.2644

פרופ' מחמוד יזבק

הקורס יידון בעלייתו של דאהר אל-עומר ותרומתו לשינויים במבנה החברה ותרומתו לפיתוח הארץ. יידון יורשו של דאהר והשפעותיו על פיתוח הארץ והמשך התהליכים שהתחוללו בימי קודמו.

היסטוריה חברתית של המזה"ת המודרני 106.3114

ד"ר עדו שחר

קורס זה מבקש להשיג מטרה כפולה: א. להציג בפני הסטודנטים התפתחויות בחקר המזרח התיכון המודרני, תוך

עריכת היכרות עם גישות מחקריות שונות ועם פרספקטיבות דיסציפלינריות שונות; ב. לערוך לסטודנטים היכרות אקדמית עם סוגיות חברתיות ותרבותיות מרכזיות אשר מעסיקות את חוקרי המזרח התיכון. בהתאם לשתי מטרות אלו, יושלב הקורס תכנים מתודולוגיים ותיאורטיים עם דיון תימטי: נדון בהתפתחויות תיאורטיות ומתודולוגיות שהשפיעו על סוגיות חקר מרכזיות כדוגמת יחסי מגדר, נוודות, עיור, ריבוד, חינוך ואוריינות, תרבות פופולארית, מהפכות חברתיות ועוד.

המעבר מחיי נדודים לישיבה של קבע – הבטים דתיים, תרבותיים, חברתיים. 106.2646

ד"ר שוש בן-ארי

הקורס יעסק במעבר מחיי נדודים לישיבה של קבע בעולם המוסלמי, והבטים התרבותיים, דתיים וחברתיים שנלוו לתהליך. מנקודת ראות הסטורית, האסלאם, אשר בא מחצי אי מדברי התפשט לארצות יישוב. אף שהיו גם ערים 'מדבריות', עיקר העיור והמעבר לישיבת קבע התחולל עם חזרתם של ערבים שבכרו שלא להתיישב בארצות הנכבשות ועמם השלל הרב. התהליך הביא להתפתחו חיי עיר שכללו תפנוקים, פיתוח מוגבר של זמרה ואף הוללות מסוימת. בעיני המאמין הדתי האופי הקדוש והתפתחות המסורת הם הבולטים בערים. בד בבד עם העיור, המפגשים עם הציוויליזציה היישובית הניבו מחלוקות והתנגדות של הנוודים.

החוג ללשון העברית

החרדים: לשון וחברה 103.2846

ד"ר דלית אסולין

קורס המתמקד בלשונות החרדים (עברית, "לשון-קודש", יידיש ואנגלית), הכולל היכרות עם קבוצות חרמים שונים בחברה החרדית, וכן עם תהליכים שונים (חברתיים, חינוכיים, תרבותיים, פוליטיים) המתחוללים בה. הדגש בקורס הוא חברת-לשוני, והתופעות שהוא עוסק בהן (למשל יחסי אשכנזים ומזרחים בחברה החרדית, מעמדם של לומדי תורה או היחס לציונות) נידונות בעיקר מפרספקטיבה בלשנית.

תורת הניקוד 103.1020/103.1021

ד"ר אוהד כהן

תרגול יסודי בניקוד כל מילה עברית מכל תקופות הלשון בלשונית הנמקות. ניתוח מורפולוגי של המילה העברית: הכרת בנייני הפועל, הגזרות, משקלי השם, אותיות השימוש.

תחביר הלשון העברית 103.1204

פרופ' יעל משלר

על מנת לתקשר, אין בני האדם מצרפים מלים אחת לשנייה באופן שרירותי. התחביר הינו אותו תחום של הבלשנות המתאר את דרכי הצטרפותן של מלים זו לזו לצירופים, לפסוקיות ולמשפטים. נעסוק בנושאים כגון: חלוקת המלים לקטגוריות (חלקי דיבר), ההבדלים בין פסוקית לבין צירוף, מבני הצירופים, אופן הצטרפותם לפסוקיות, טיפוסים פסוקיות (שמניות ופעליות), ואופן הצטרפות הפסוקיות לטיפוסי משפטים שונים (איחוי ושעבוד).

מבוא לבלשנות כללית 103.1241

ד"ר דלית אסולין

קורס זה יקנה את יסודות הבלשנות המודרנית ואת עיקרי הגישה הסטרוקטוראליסטית לניתוח לשוני, תוך הדגמה מהעברית ומשפות אחרות. נמשיך בגישות פוסט-סטרוקטוראליסטיות ובתחומי ההשקה של הבלשנות עם דיסציפלינות אחרות (סוציולוגיה, תקשורת ופסיכולוגיה).

לשון המקרא 103.2221

פרופ' תמר צבי

מקומה של העברית בין השפות השמיות: האוגריתית והעברית, הפיניקית והעברית, הארמית והעברית; היש דיאלקטים בעברית המקראית? לשון השירה ולשון הפרוזה, הבדלים בצורות דקדוקיות, בדרכי תחביר ובאוצר המילים; לשון מוקדמת ולשון מאוחרת במקרא. הדגמות מספרי המקרא.

כיצד אנו מתקשרים: על פרגמטיקה וחקר השיח 103.2319

פרופ' יעל משלר

הפרגמטיקה, תת-תחום של הבלשנות, עוסקת בשימוש שעושים בני האדם בשפה. חקר השיח, תת-תחום קרוב של הבלשנות, עוסק בחקר השפה ברמת המשפט ומעלה. במבוא זה נלמד את יסודות שני התחומים. כמו כן נלמד שיטות מתודולוגיות לחקר נושאים אלו: נלמד להקליט, לתמלל ולנתח שיח טבעי יומיומי, ונבחן את התיאוריות הנלמדות על השיחות שנלקט.

<p>העברית בראי הבלשנות השמית 103.2316 פרופ' תמר צבי סקירה היסטורית של השפות השמיות. דרכי התפתחות השפות. מיון השפות השמיות. בלשנות שמית במזרח ובמערב. תופעות לשוניות יסודיות: מבנה פונטי בניינים נטיית הפועל והשם. מבנה סינתטי ואנליטי בשפות השמיות.</p>
<p>103.2310 מקראית ד"ר אוהד כהן מבוא ללשון הארמית לתקופותיה וניביה. הארמית במקרא – מעתקי הגאים הפועל השם הכינויים. תופעות תחביריות וסגנוניות בהשוואה לעברית המקראית. קריאה בטקסטים מספר דניאל ומספר עזרא.</p>
<p>103.3676 איקוניות בשפה פרופ' מיכל אורנן-אפרת הכרת מושג האיקוניות בכלל והאיקוניות בשפה בפרט: שיקוף של משמעות הסימן בצורתו. נעסוק בטיב היחסים האיקוניים שבין מסומן למסמן: האם הם פרי טבע או הסכם (קרטילוס); סוגי היחסים האיקוניים מרמת ההגה ועד רמת הטקסט, המדיום הדבור והמדיום הכתוב (איקוניות גראפית). נכיר תיאוריות מרכזיות שעסקו באיקוניות. נעין באופני ניצול תכונות האיקוניות הלשונית להבעה, רטוריקה, הומור, וכד'. כל אלה ילוו בבחינת האיקוניות בעברית מרמת ההגה לרמת השיח (פרסומות, פואטיקה, סרטים, טקסטים ועוד).</p>
<p>שמות פרטיים פרופ' מיכל אורנן-אפרת נתוודע לשם הפרטי כמפגש לשון: אונומסטיקה – מדע השמות, אפיוניו הלשוניים של השם הפרטי (מה בינו לבין השם הכללי), מדרש שמות; חברה: כיצד ניתנים שמות, אופנות, אידיאולוגיות וסטריאוטיפים כלפי שמות, מעמדו המשפטי של השם הפרטי; ופרט: השם כחוויה אישית, השם כמכונן זהות ומורה על זהות, היבטים פסיכולוגיים (אישיותיים וקוגניטיביים, נורמליים ופתולוגיים) של השם פרט. שמות גיבורי ספרות, שמות חיבה וכינויים. נתוודע ונתנסה במחקר אמפירי של שמות פרטיים בתוך הבלשנות ומחוצה לה.</p>

החוג ללימודי ישראל

<p>גיאוגרפיה פיזית של ישראל ד"ר נורית שטובר הכרת יסודות הגיאוגרפיה הפיזית של ארץ-ישראל: אקלים, גיאולוגיה וגיאומורפולוגיה. הקורס מציע כלים בסיסיים להבנת התהליכים אשר הביאו לעיצוב פני השטח תוך לימוד יחידות הנוף הבונות את חבלי הארץ השונים, וכולל שני ימי סיור.</p>
<p>ארץ ישראל במאה התשע עשרה ד"ר ירון פרי הקורס יעסוק בתהליכים המרכזיים שהתרחשו בארץ ישראל במאה התשע עשרה והעבירו את הארץ אל הימים המודרניים. במהלכו נכיר את המוסדות והאישים שפעלו בה, בני שלוש הדתות - מוסלמים, יהודים ונוצרים.</p>
<p>ארץ ישראל במאה העשרים ד"ר משה נאור הקורס יסקור שלוש תקופות בסיס בתולדות ארץ ישראל במאה העשרים: שלהי התקופה העות'מאנית ומלחמת העולם הראשונה, תקופת המנדט ומדינת ישראל מראשיתה עד 1967.</p>
<p>החברה הישראלית פרופ' עוז אלמוג הקורס יסקור את מאפייני המגזרים העיקריים בחברה הישראלית ואת תהליכי השינוי שהם עוברים בשנים האחרונות.</p>

החוג להיסטוריה כללית

<p>מגלים (שוב) את אמריקה: אירופה והעולם בתקופת הרנסאנס 108.2873 ד"ר צור שלו אירופה מן המאה החמש-עשרה ואילך התוודעה אל עולם שונה, רחב בהרבה מזה שהכירו בני התקופות הקודמות. אך לא מדובר בפריצת דרך רגעית (קולומבוס) אלא בתהליך ארוך-טווח ומורכב שעוצב על-ידי גורמים תרבותיים, דתיים,</p>

<p>טכנולוגיים ופוליטיים – תהליך שהשלכותיו עיצבו במידה רבה את עולמנו במאה ה-21. משתתפי הקורס יתוודעו לנושא בעזרת מגוון תעודות, איורים ומפות בני הזמן.</p>
<p>הולדת תרבות המערב: מבוא לעת העתיקה (מתוקשב) 123.115 ד"ר אורי אמיתי הקורס ילווה את תרבות המערב מראשיתה ועד לימים שערב עליית האשלאם. בין השאר נשאל מהם הבסיסים עליהם עומדת תרבות המערב, מדוע צמחה היכן שצמחה, מה המוסדות התרבותיים, החברתיים והפוליטיים שהורישו לנו, ואילו תפקידים מיוחדים שחקו ארץ-ישראל ועם ישראל בתהליך זה.</p>
<p>החוקה האמריקאית 108.2872 פרופ' ערן שלו החוקה האמריקאית נכתבה על מנת לנהל את יחסיהן של שלוש עשרה מדינות אמריקאיות קטנות, בנות כ-4 מיליון איש, במסגרתה של קונפדרציה רופפת. כיום משמשת החוקה כחוק העליון של מעצמת על בת כ-350 מיליון איש. הקורס יעקוב אחרי כתיבתה, אישורה והשינויים הדרמטיים שחלו בתפקידה ובאופייה של החוקה האמריקאית, תוך התמקדות בתקופה שלפני מלחמת האזרחים.</p>
<p>ימי הביניים בהוליווד 108.2870 ד"ר נירה פנסר מאז ועד היום, חאת למרות תדמיתה השלילית של התקופה, ימי הביניים זכו למקום של כבוד בתעשיית הקולנוע ההוליוודית והאירופאית. למעשה, מתחילת הקולנוע, הסרטים המציגים את ימי הביניים תמיד היוו כלי רב עוצמה להטיח ביקורות על התקופה בה הופקו או להביע געגועים לעבר לרוב דמיוני. קורס זה מבקש לבחון את ייצוגיה השונים של תקופת ימי הביניים בקולנוע ההוליוודית והאירופאית ולפענח את המסרים הסמויים מאחרי התמונות.</p>
<p>אהבה, תמיד אהבה: פרקים בתולדות האהבה במערב 108.2871 ד"ר נירה פנסר היום, הדעה הרווחת מתייחסת לאהבה הרומנטית כאל רגש טרנס-היסטורי. במבט לאחור, מסתבר שהאהבה ומשמעויותיה החברתיות השתנו מקצה לקצה במרוצת ההיסטוריה של המערב. כמו כן, החיבורים בינה לבין המיניות מחד, ובינה לבין מוסד הנשואים מאידך, לא תמיד היו מובנים מאליהם כפי שהם נראים לנו היום. קורס זה מבקש להתמקד בפרקים מסוימים בהיסטוריה של רגש האהבה מהעת העתיקה ועד לימינו תוך ניסיון להבין אותו בקונטקסט ההיסטורי בו הוא התפתח. נושאים לדיון: האם האהבה הרומנטית הינה אוניברסלית? ; היסטוריה של הרגשות: מהי האהבה בתנ"ך; ארוס ביוון העתיקה וברומא; אהבה חצרנית; מחלת האהבה ותאוריית הליחות; אהבה ויקטוריאנית; אהבה בעידן הקפיטליסטי.</p>

החוג לתולדות האמנות

<p>מבוא לאמנות עתיקה וקלאסית 111.1212 ד"ר נעמה וילוז'ני סקירת האמנות במצרים, מסופוטמיה ויוון על רקע התקופה ותרבותה. התפתחות האמנות בארכיטקטורה, פיסול, ציור ואמנויות זעירות.</p>
<p>מבוא לאמנות ימי הביניים 111.1015 ד"ר גיל פישהוף אמנות ימי הביניים על רקע התקופה ותרבותה תוך חלוקה לחמש יחידות: אמנות נוצרית קדומה, אמנות קרולינגית, אמנות תקופת המעבר המאות העשירית והאחת-עשרה, אמנות רומאנסקית ואמנות גותית.</p>
<p>מבוא לאמנות הרנסנס 111.1412 ד"ר אירנה צ'רניצקי סקירת הציוליציה והאמנות: היווצרות הזרמים אשר היוו את הרנסנס האיטלקי בתחומי הפיסול, הציור והארכיטקטורה מאז תקופת ג'וטו ועד למיכלאנג'לו.</p>
<p>מבוא לאמנות מודרנית 111.1612 ד"ר רוני סבג-תורן - סקירה כרונולוגית של האמנות המערבית - אירופה וארה"ב - החל מאדוארד מאנה ועד הרבע האחרון של המאה ה-20. המבוא עוסק באמנות המודרנית והפוסט-מודרנית.</p>
<p>ארכיטקטורה של ביתני תערוכה נודעים 111.2735 ד"ר רון פוקס</p>

הקורס סוקר את תולדות התכנון של ביתני תערוכה שזכו למעמד איקוני. אלה ביתנים שאפשר לראות בהם הצהרות של חזון ארכיטקטוני ואוצרותי כאחד. בבחינת הבניינים הללו, הקורס ינסה לעמוד על החיבור בין החזון, הרגע ההיסטורי והקונקרטיזציה הארכיטקטונית. כל שיעור יעסוק בביתן אחד, מלבד כמה מקרים בהם יוצגו כמה ביתנים המייצגים סוגיה ספציפית (כגון תערוכות קולוניאליות).

הרנסנס הפלמי 111.2070

ד"ר יוחאי רוזן

במאות ה-15 וה-16 ידעה פלנדריה פריחה כלכלית ותרבותית חסרת תקדים. זאת הייתה גם תקופה סוערת של מאבקים דתיים בין הקתולים לפרוטסטנטים. בתקופה זאת פעלו מצפון לאלפים כמה מהאמנים המוכשרים בתולדות האמנות המערבית בהם יאן ון אייק, רוג'ר ון דר ויידן, הירונימוס בוש ופיטר ברויגל. הקורס יסקור וינתח את האמנות של פלנדריה בתקופה הזאת על רקע ההתפתחויות ההיסטוריות והתרבותיות.

מבוא להיסטוריה של הצילום: מדיום חסר גבולות? (מהמאה ה-19 ועד ימינו)

ד"ר נעמה קלורמן עראקי

קורס זה יציג את התפתחות הצילום לאורך ההיסטוריה כמדיום רב גוני ומשתנה ויעקב אחר התפתחותו מראשיתו במאה ה-19 ועד לתקופה העכשווית. הקורס יעסוק בתמות מרכזיות בהתפתחות הצילום, בביטוייו השונים, בתפיסות שיוחסו לצילום בתקופות שונות, וכן בהתקבלותו כמדיום אמנותי. נבחן את הצילום מראשיתו כהמצאה מדעית ועד לשימושים מאוחרים שנעשו בו: הפיכתו לאובייקט מסחרי (תצלומי פורטרטים), ניצולו ככלי למשטור חברתי, השימוש בו כאמצעי לעידוד רפורמה חברתית, והתפתחותו כמדיום אמנותי יצירתי. סוגיות אלה ייבדקו תוך דיון בנושאים, כגון צילום תיעודי, צילום סוריאליסטי, צילום רחוב, צילום באמנות קונספטואלית, צילום קהילתי, וצילום בעידן הדיגיטלי. נעמוד על הקשרים שונים בהפקת הצילום, כגון צילום סטודיו, צילום פוליטי מחאתי, צילום משטרת, צילום דיגיטלי המופץ ברשתות החברתיות, וצילום אמנותי. הקורס ילווה בניתוח תצלומים מייצגים, ובקריאת טקסטים מרכזיים של הוגים מתחום הצילום. כמו כן נדון במספר תערוכות צילום מרכזיות ובפלטפורמות אחרות בו הופץ צילום, כגון כתבי עת, עיתונים, עולם התקשורת ומרחב הרחוב.

החוג לפילוסופיה

מבוא לאתיקה 107.2700

פרופ' דני סטמן

מבוא היסטורי לתורת המוסר מהפילוסופיה היוונית ועד לפילוסופיה של המאה העשרים. הקורס ידון בגישותיהם המוסריות של אפלטון אריסטו הובס רוסו יום קאנט מיל ניטשה ורולס. באמצעות העיון בשיטות אלה נכיר את ההבחנות והמושגים הבסיסיים בפילוסופיה של המוסר.

מבוא לפילוסופיה 107.2002/3088

פרופ' שאול סמילנסקי

נערוך היכרות עם הפילוסופיה האנליטית העכשווית. נעסוק במגוון של שאלות פילוסופיות מעניינות, חלקן תיאורטיות וחלקן מעשיות מחיי היום יום. נכיר כמה מאמרים פילוסופיים קלאסיים, ונלמד לחשוב באופן פילוסופי. הדגש יהיה על הפילוסופיה של המוסר במובן הרחב, אך לא נתמקד רק בה. לא נדרשת היכרות מוקדמת עם הפילוסופיה.

משמעות החיים 107.2011

פרופ' עדו לנדאו

הקורס יעסוק בשאלה משמעות החיים מהכיוון האנליטי לא אקזיסטנציאליסטי. נדון בין השאר בשאלות הבאות: האם שאלת משמעות החיים היא בעלת מובן וטעם בכלל? האם סופיות האדם משפיעה על ערך החיים? האם יש לחיים משמעות אובייקטיבית? האם שאלת קיום האל משפיעה על שאלת משמעות החיים? מה הקשר בין שאלת משמעות החיים לרציונליות?

החוג לארכאולוגיה

מבוא לארכיאולוגיה קלאסית עולמית סמסטר א' 119.1108 סמסטר ב' 119.1109**ד"ר מיכאל איזנברג**

הקורס נחלק לשני סמסטרים; הראשון עיסוקו בתרבות החומרית של יוון הקלאסית, החל מסקירה של תרבויות הברונזה הקדומה באזור הים האגאי, הקיקלאדית המינואית והמיקנית, דרך התקופה הארכאית, התקופה הקלאסית וגיבוש הפוליס היוונית, וכלה בשלהי התקופה ההלניסטית. החלק השני של הקורס עוסק בתרבות החומרית של רומא באזורי המגף האיטלקי, מגנה גרקה, אסיה הקטנה וצפון אפריקה החל מן התרבות האטרוסקית, ימי גיבושה של רומא, דרך הרפובליקה וכלה בשלהי ימי האימפריה והתפשטותה התרבותית והחומרית של רומא באגן הים-התיכון.

הפספס האנושי: הארכיאולוגיה של תרבויות העולם 119.3153**ד"ר רוני שימלמיץ**

מבט על חברות עבר מאזורים שונים בעולם, מעלה בתוכנו שאלות רבות על היבטים שונים בתרבות האדם. הארכיאולוגיה היא ענף המדע המרכזי המתמקד בשחזור העבר ובהבנת מורכבות התהליכים שהובילו לפספס האנושי המאפיין את תרבותנו כיום. בעוד שחקר ההתפתחות לאורך ציר הזמן באזור מסוים, בין אם חבל ארץ או יבשת, נושא פירות רבים, מבט רחב יותר על מגוון תרבויות העולם מלמד כי אין לפנינו קו לינארי וכי אזורים שונים מציגים דגמי התפתחות שונים לחלוטין. מכך נובע, שבכדי להבין את מורכבות הגיוון התרבותי אנו מחויבים בסקירה רחבה של התפתחות תרבות האדם לכל רחבי הגלובוס. מסענו יחל באומנות ציורי המערות והפיסול של האדם הפליאולית באירופה ויסיים בחברות המדינה של מרכז ודרום אמריקה, האצטקים והאינקה, שקרסו עם הכיבוש הספרדי רק לפני כ-500 שנים. השיעור יקנה כלים לניתוח ושחזור התהליכים שהתרחשו בעבר ולהבנת תרבותו המורכבת של האדם. מעבר לכך, הוא ידגיש גם את חשיבותה של שימור המורשת כחלק מהפספס האנושי בו אנו חיים.

מבוא לתולדות האדם הקדמון (חלק א' וחלק ב') 119.1200**פרופ' דני נדל**

הקורס מכוון ליצור היכרות ראשונית עם תולדות האדם מאז ראשית התפתחותו מיצור דמוי שימפנזה ועד התיישבות הקבע והקמת הכפרים הראשונים. הנושאים העיקריים כוללים את מוצא האדם באפריקה והקשר שלנו לקופי העל, מוצא האדם המודרני והקשר לאדם הניאנדרטאלי, האתרים הארכיאולוגיים הקדומים בעולם, ראשית השימוש באש, הקניבלים הראשונים, מנהגי הקבורה הקדומים בעולם, התרבויות הפרהיסטוריות בישראל, האמנות הפרהיסטורית באירופה, הגעת האדם הראשון לאוסטרליה, ראשית הארכיטקטורה באזור שלנו, המעבר מצייד ולקט לחקלאות ועוד.

ממהפכה למהפכה 119.1040**פרופ' דני רוזנברג**

הקורס עוסק בפרק הזמן שבין שלהי התקופה האפיפליאוליתית, תקופה בה מופיעים ניצני "המהפכה החקלאית", ועד להופעת המאפיינים הברורים של מהפכת "התוצרים המשניים" ו"המהפכה העירונית" בדרום הלבנט. במסגרת קורס המבוא נכיר את המאפיינים העיקריים של התקופות הניאוליתית והכלקוליתית (5,900-11,500 שנים לפני זמננו בקרוב) ואת התהליכים החברתיים והכלכליים שעמדו ביסוד השינויים הדרמטיים שאפיינו פרק זמן זה. הקורס סוקר את התפתחות היישובים הקדומים באזורנו ואת המשמעות של הופעת יישובי הקבע החקלאיים הראשונים והמעבר מכלכלה המתבססת על לקט וצייד, לכלכלה חקלאית מלאה ולביות צמחים ובעלי חיים. נבחן גם את השינויים הסביבתיים, את הופעתם של טיפוסי כלים חדשים ומשמעותם של טכנולוגיות חדשות ליצור כלים. הקורס יסקור גם את התמורות שחלו בטכניקות עיבוד המזון ובארגון המרחבי של היישובים ויצג באופן שיטתי את השינויים בארגון החברתי במנהגי הקבורה ובפולחן לאורך ציר הזמן.

מבוא לארכיאולוגיה של א"י בתקופת המקרא סמסטר א' 119.1106 סמסטר ב' 119.1107**פרופ' איילת גלבוץ**

מבוא לארכיאולוגיה של א"י בתקופת המקרא. בקורס יסקרו שרידי התרבות החומרית של ארץ ישראל בתקופות הברונזה והברזל - משחר התקופה ההיסטורית, דרך פריחתה ודעיכתה של התרבות הכנענית, וכלה בימיהם של הפלשתים וממלכות ישראל ויהודה עד חורבן הבית הראשון. השרידים החומריים השונים כגון אדריכלות, אמנות, כלי נשק והשימוש בכתב, ינותחו על רקע המידע ההיסטורי הרב הקיים לגבי תקופה זו, מממלכת החיתים בצפון עד מצרים בדרום ובהתייחס להתפתחויות הפוליטיות והחברתיות סביב אגן הים-התיכון. מטרת הקורס לפתוח צוהר ראשוני אל הארכיאולוגיה של א"י בתקופה זו, האתרים העיקריים, המינוחים המקצועיים הרלוונטיים והכרה ראשונית עם שיטות המחקר.

עיונים בתיאטרון מערבי (מבוא לדרמה) (01א124.2529, 01ב124.2530)**ד"ר שלי זר ציון**

קורס זה עוסק בתחנות בתולדות התיאטרון במערב, בתפיסת המרחבים התאטרוניים השונים והמשתנים לאורך ההיסטוריה, בזיקה לספרות הדרמטית האופיינית לתקופה ולתפיסות העולם והמאפיינים התרבותיים שבה התקיימו המופעים. בסמסטר הראשון נעסוק בתולדות התיאטרון המערבי מיוון הקלאסית ועד לבארוק הצרפתי; בסמסטר השני בתולדות התיאטרון המערבי למן הנאורות ועד לתיאטרון הפוסט-מודרני.

פוסטמודרניזם ומופע (מתקשב) (01ב124.2055)**ד"ר רותי אבליוביץ'**

הקורס מציג את השינויים והחידושים שמאפיינים את המפנה המחשבתי ממודרניזם לפוסטמודרניזם מתוך דיון באמנות המופע. במסגרת הקורס נבחן את האופן בו אמנות המופע ממחישה ומתרגמת מושגים מרכזיים במחשבה הפוסט מודרני כמו למשל: פסטיש, פרודיה, פרפורמטיביות נביט על הגדרתו החדשה של השחקן ועל האופן בו הדרמה הכתובה מתפרקת לרסיסים ונבנית מתוך הגיון חדש.

אמנות, קהילה ואקטיביזם (01א.118.1114)**ד"ר דורית ירושלמי**

קורס זה עוסק בקשרים בין אמנות, קהילה ואקטיביזם חברתי ומטרתו להתחקות אחר הקשר בין אמנות המופע והתיאטרון לבין פעולה במרחב הציבורי. בקורס נתוודע למחשבה פוליטית ולדרכים שבאמצעותם מופיע "הפוליטי" במרחב האמנותי. נתמקד בעיקר בתיאטרון ובמופע כאמצעי וכביטוי של אקטיביזם חברתי. נתחקה אחר שורשי התיאטרון האקטיביסטי דרך דוגמאות מפתח מקומיות ובעולם נשאל: האם וכיצד המעורבות הופכת לפעולה מחוללת שינוי? האם אמנות יכולה להוביל שינוי כשהיא מוגבלת לחללים ממוסדים? כיצד האמן, בתפקידו המסורתי כמתבונן, מאיר ומצביע על תופעות, עובר לספרה של אמנות אקטיביסטית? הקורס יכלול בין דיון תיאורטי, צפייה וקריאה של טקסטים והתנסות להמחשת התוקף של התיאטרון ככלי לשינוי חברתי.

המופע כתרופה (01א124.2811, 01ב124.2812)**פרופ' עתי ציטרון**

משחר קיומה פיתחה האנושות טיפול באמצעים פרפורמטיביים כתוספת או כתחליף לטיפול התרופתי. טיפול זה נעשה הן ברמה האישית והן ברמה הציבורית. בשתי הרמות מהווה הפולחן מסגרת לתהליך הריפוי או התיקון. התבנית המקודשת שלו מכילה מוסיקה וריקוד, תיאטרון פיזי, שירה אפית ודרמטית, שימוש במסכות ו/או בובות והפגנת כישורים וירטואוזיים או על-טבעיים. בפולחן מתקשרים המבצעים עם אבות אבותיהם ועם הכוחות האלוהיים והדמוניים. באמצעותם, הם מתוודעים לקלקולים שנגרמו לחברה (כגון מגיפה, בצורת, שיטפונות) או ליחיד (כגון דיכאון, עקרות, דלקת) ומבצעים פעולות לתיקונם. המרפא בטקסים המסורתיים הוא כהן הדת, הרופא או השמאן – האמן הבינתחומי המרפא באמצעות צמחי מרפא ואמנויות.

החוג לציוויליזציות ימיות**ציוויליזציות ימיות א' 120.2101****ד"ר אסף יסעור לנדאו**

מטרת השיעור תהיה הבנת התפתחות התרבויות סביב מזרח הים התיכון בתקופת הברונזה והברזל (לערך 500-3000 לפנה"ס) תוך שימת דגש על תפקידו והשפעתו של הים על תרבויות אלו. השעורים יעסקו בהתפתחות המסחר הימי, נמלים וספינות, כמו גם בקשר שבין אקלים וחברה לאדפטציה ימית אצל המצרים, המינואים, המיקנים, הכנענים, הפלשתים, הישראלים והפיניקים.

ציוויליזציות ימיות ב' 120.2047**ד"ר גיל גמבש**

קורס מבואי זה סוקר את החברות האנושיות סביב הים תיכון, מתקופתו של הומרוס (מאה 8 לפנה"ס), ועד קרב לפנטו (מאה 16 לספירה), בניסיון להאיר היבטים ימיים בשגרתן, ולהמחיש את התפקיד המרכזי ששיחק הים התיכון בשגרה זו.

חקר ים התיכון 120.3044**דרור אנג'ל**

זהו קורס המתמקד בהיבטים אוקיאנוגרפיים בסיסיים, כולל פיסיקה, כימיה וביולוגיה ימית, עם דגש על מזרח הים התיכון. הקורס נוגע בסוגיות חשובות כמו שינויי אקלים, התחממות כדור הארץ, מגוון מינים, זיהום ימי ועוד.

גיאוארכיאולוגיה כללית וחופית 120.3803**רות שחק-גרוס**

גאוארכיאולוגיה הינו תחום מחקר שמגשר בין גאולוגיה וארכיאולוגיה תוך התמקדות במתן מענה על שאלות

ארכיאולוגיות באמצעות גישות וכלים מתחום מדעי כדור הארץ. קורס זה יחשוף את התלמידים לעקרונות בסיסיים בגאולוגיה וכיצד הם מיושמים בארכיאולוגיה, במיוחד בהקשר לסביבות הימית והחופית.

החוג למוסיקה

מבוא למוסיקה ערבית (01ב124.1402)

פרופ' תייסיר אליאס

קורס סקירה על מוסיקה (כלים, מלחינים, מוסיקאים דוגלים, סגנונות) בעולם הערבי. מתאים לסטודנטים מהחוג לשפה וספרות ערבית.

מבוא לתולדות המוסיקה המערבית (01ב124.1401 , 01א124.1400)

ד"ר עירית יונגרמן/ד"ר אלון שב

סקר של תולדות המוסיקה המערבית מימי הביניים עד ימינו (סגנונות, יצירות, מלחינים, התפתחויות בכלים, הרכבים וכו')

סדרת הקונצרטים האוניברסיטאית (01ב124.2460 , 01א124.2459)

פרופ' יובל שקד

קורס שנתי שבו סטודנטים לומדים סביב היצירות שיונגנו בסדרת הקונצרטים האוניברסיטאית וכותבים את התוכניות לקונצרטים

מבוא לאתנומוסיקולוגיה (01ב124.2316)

ד"ר אביגיל ווד

סקירת תרבויות מוסיקאליות שונות מרחבי העולם דרך 5 מקראי מבחן (הודו, יפן, זימבבואה, דרום אפריקה, בולויביה). כולל דיננים על הקשר בין אומנויות וסוגיות כמו פוליטיקה, שינוי חברתי, אקולוגיה וכו'

מקהלה (סדנה) (01ב124.1211 , 01א124.1210)

ד"ר תומר הישג

שירת פרטואר מגוון מיצירות קלאסיות לשירי עם בקולות, במקלה. נשמח מאוד אם סטודנטים מחוגים אחרים יצטרפו למקהלה. אין הגבלת מקומות; מתאים לסטודנטים מכל שנות הלימודים מכל חוג, צפוי שהם יצטרכו לעבור אודיציה בסיסית.

החוג ללימודי אסיה

מרחב וקדושה בדרום אסיה 125.2503

ד"ר אריק מורן

האקסיומה של הדתות האברהמיות, לפיה קיימת הפרדה ברורה בין קודש לחול, רחוקה מהמציאות של תושבי תת-היבשת ההודית. בקורס זה נתוודע לדרכים השונות בהן הקדושה מתגלמת במרחב הפיזי בתרבויות דרום אסיה דרך סדרת מקרי בוחן פרטניים. נתייחס להבטים גאוגרפיים, היסטוריים, וחברתיים הנגזרים מתפיסות אלו, ולהשלכותיהם על אורחות ומנהגי החיים של קהילות הודיות בעבר ובהווה.

סנסקריט, שפת האלים: מבוא ללשון של הודו הקלאסית 125.1566

ד"ר אלכס צ'רניאק

הקורס מציג את יסודות הסנסקריט, לשון הודו-אירופית עתיקה שהיוותה שפת תרבות הודו המסורתית. הקורס מתאר את מבנה השפה ומקנה כלים בסיסיים המאפשרים הבנת הנקרא והנשמע ברמת המתחילים תוך תרגול וחשיפה לקטעים מקוריים מעולם המיתולוגיה וההגות ההודית הקלאסית.

מבוא לקוריאה המודרנית 125.1605

ד"ר גיא פודולר

הקורס בוחן את התהליכים, האירועים, והשחקנים המרכזיים שעיצבו את קוריאה המודרנית מאמצע המאה ה-19 ועד ימינו. הוא עוסק בתקופות ובאירועים מעצבים ובהתפתחותן ומאפייניהן של דרום קוריאה וצפון קוריאה. במסגרת הדיונים נעמוד על מערכת היחסים בין שתי המדינות, וניגע במקומן של שתי הקוריאאות בזירה המזרח אסיאתית ובזירה הבינלאומית.

מבוא לסין בת זמננו 125.1307

נמרוד ברנוביץ'

קורס זה יסקור את האירועים המרכזיים והתמורות החשובות שחלו בסין בתחומי הפוליטיקה, החברה, הכלכלה,

<p>התרבות, והיחסים הבינלאומיים מאז הקמת הרפובליקה העממית של סין ב-1949 ועד ימינו. לצד סקירת האירועים והשינויים החשובים, נאפיין את ההווה הסינית על מכלול היבטיה, וננתח את הגורמים שהובילו לעלייתה של סין כמעצמה, את המודל הפוליטי-כלכלי הייחודי שהיא עיצבה, את האתגרים שניצבים בפניה כיום, ואת האופן שבו היא מתמודדת עם האתגרים הללו.</p>
<p>קוריאה: תרבות והיסטוריה בראי הקולנוע 125.1606 גיא פודולר</p> <p>בהתבסס על מבחר סרטים דרום וצפון קוריאנים, נערוך הכרות עם הקולנוע הקוריאני בהקשר של האופן בו הוא מציג ומשקף אלמנטים תרבותיים והיסטוריים מרכזיים. מבחינת דרום קוריאה, נבחן סרטים פופולאריים וסרטים שעוררו תהודה ציבורית, ואילו מבחינת צפון קוריאה, נראה כיצד נוצרה תעשיית קולנוע שהיא חלק בלתי נפרד מהממטר והאידיאולוגיה.</p>
<p>חברה ותרבות ביפן המודרנית 125.1305 מיכל דליות-בול</p> <p>קורס זה משתמש במגוון של חומרים כולל הרצאות, סרטים, סיפורים קצרים ועוד, כדי להציג סוגיות מרכזיות בחיים הציבוריים התרבותיים של יפן בעיקר מאז שנות השבעים. תוך התבוננות עמוקה בתהליכים פוליטיים, כלכליים וחברתיים, יפתח הקורס חלון לנושאים כמו דימויים תרבותיים, מגדר, אידיאולוגיה, מסורת ומודרניות, תרבות צריכה וגלובליזציה, תוך מטרה לברר כיצד מתקיימים ביפן המשכיות ושינוי תרבותי, אחידות וגיוון תרבותי, קונפורמיות וחתרנות תרבותית.</p>

החוג ללימודים רב-תחומיים

<p>מבוא ללימודי נשים ומגדר ד"ר שרון הלוי</p> <p>הקורס מיועד בעיקר לתלמידי/ות התואר הראשון ויתמקד בשורת סוגיות הקשורות למחקר מגדרי (למשל, האם נשיות וגבריות הם מקבץ אקראי של תכונות או שמא ישנו בסיס מוצק יותר לזהויות אלו? האם זהויות מגדריות ו/או מיניות "נבחרות" או "נכפות"? מה ההבדל בין לימודי מגדר ללימודי נשים? יבחנו תיאוריות פסיכולוגיות, אנתרופולוגיות, ופמיניסטיות העוסקות בסוגיית ההבניה המגדרית והשפעת תובנות המחקר המגדרי על הדיסציפלינות האקדמיות. הקורס הוא קורס מבוא חובה לכל תלמידי המקבץ ללימודי נשים ומגדר (מהווה דרישת קדם לכל הסמינריונים) ומיועד להקנות מושגים בסיסיים וידע כללי בסוגיות המחקר בתחום לימודי מגדר בכלל ולימודי נשים בפרט.</p>
<p>מבוא לחקר הדתות (מתקשב) פרופ' עמוס מגד</p> <p>הקורס מבקש להבהיר מושגי יסוד בתופעות הדתיות השונות ולהכיר את שיטות המחקר לתקופותיהן. כן תבדקנה תופעות אלה בהיבט אנתרופולוגי. על בסיס זה תיערך השוואה בין הדתות המונותאיסטיות דתות המזרח והדתות הקדומות.</p>
<p>תולדות הקהילות היהודיות בארצות האסלם ד"ר חסן חלילה</p> <p>הקורס יעסוק במערכת היחסים בין הקהילות היהודיות למוסלמים, חיי החברה, הכלכלה והתרבות של אותן קהילות שהתיישבו בטריטוריות המוסלמיות בזירה הים-תיכונית, עם דגש על הקהילה המצרית, הצפון אפריקאית והספרדית בין המאות השביעית וגירוש ספרד ב 1492.</p>
<p>מבוא לפילוסופיה עתיקה ד"ר איור לודלם</p> <p>למה התחילו היוונים לעסוק בפילוסופיה? מה היו הנושאים העיקריים שנידונו בפילוסופיה עתיקה? בקורס מבוא זה נסקור את הפילוסופיה מהראשונים עד סוקרטס, אפלטון, ואריסטו והאסכולות ההלניסטיות – האקדמאים, הפריפטיים, האפיקוראים, והסטואים – ועבור לרומאים כמו קיקרו, סנקה, ומרקוס אורליוס.</p>

התכנית ללימודי תרבות

קוסמופוליטיות: תולדותיו של חלום**ד"ר אור שרף**

הקורס יעקוב אחרי עלייתן ונפילתן של אידיאולוגיות שקראו לעולם ללא גבולות. נפגוש ביצירות אמנות בתרבות, בספרות ובפוליטיקה שהגשימו את החזון הקוסמופוליטי מתחילת העת החדשה ועד היום.

בילוש בתרבות**מר ניר רצ'קובסקי**

הבלש הוא אחת מדמויות המפתח של התרבות המודרנית. מאז לידתו באמצע המאה ה-19, בסיפוריו של אדגר אלן פו, הבלש כדמות וכז'אנר מככב בספרות, בתיאטרון, בקולנוע ובטלוויזיה, אבל גם באמנות הפלסטית, באמנות הרחוב ואפילו במחיקה. אין דלת שהבלש לא יודע לפרוץ: הוא חוצה את גבולות הז'אנרים, את הגבולות שבין תרבות "גבוהה" ל"נמוכה", את הגבולות בין מזרח למערב ובין תרבויות בכלל. נדמה שעם השנים הוא רק נהיה מגוון ומתוחכם עוד יותר, ומתעלומה לתעלומה גם הפך נושא למחקר תיאורטי ענף. בקורס נתחקה אחר עקבותיו ברחבי התרבות של המאות ה-20 וה-21, בשלל הופעותיו המפתיעות, החמקמקות והמרתקות. ניר רצ'קובסקי הוא סופר, מתרגם ומנהל אמנותי של פסטיבל "בלש בעיר – מרתון ספרות ומתח" בתל-אביב.

משהו לאכול: תרבות האוכל בישראל ובעולם**ד"ר גלעד פדבה**

הפופולריות הרבה של תחרויות בישול טלוויזיוניות, הפרעות אכילה ותכניות דיאטה, המוני פרסומות למוצרי מזון והפיכתם של טבחים ל"מאסטר-שפים", גיבורי-תרבות ומובילים חברתיים מעידים על עוצמתה הגוברת של "תרבות האוכל". הקורס יציע מבט ביקורתי על עידן שבו תזונה הופכת מאמצעי-הישרדות בסיסי לתופעה תרבותית עשירה ומגוונת ואף לשדה קרב בין עידוד הגרגרנות לתכתיבים גופניים מחמירים, בין גורמה למזון מהיר, בין תאוות בשרים לצמחונות וטבעונות, ואף לכר של עימותים קולינריים ופוליטיים בין מטבחים לאומיים, אתניים ועדתיים יריבים.

תרבות מצחיקה: הומור, סאטירה ופרודיה בתרבות הפופולרית**ד"ר גלעד פדבה**

ההומור בתרבות הפופולרית הנו הרבה יותר מכלי לבידור ולשעשוע. ההומור הוא כלי שכנועי להעברת השקפות עולם, רעיונות חברתיים ופוליטיים ומסרים מסחריים ושיווקיים באופן מהיר ויעיל. במהלך הקורס נתוודע לשימוש בהומור, סאטירה ופרודיה כאמצעי שחרור ופורקן, מצד אחד, וכאמצעי לשימור הדיכוי והאפליה החברתית, מצד שני. נתוודע בין השאר לפופולריות של הקרנבל, הקומדיות הפרועות וההומור המקאברי ולהיבטים התרבותיים המורכבים של סוגי ההומור אלה על מסכי הטלוויזיה, הקולנוע והאינטרנט.

קריאה ירוקה**ד"ר עדנה גורני**

היחסים המורכבים והמשתנים חליפות בין התרבות האנושית לבין הטבע והסביבה באים לידי ביטוי בטקסטים הגותיים, אמנותיים וספרותיים. בחברות של ציידים-לקטים ובחברות חקלאיות-מסורתיות הסביבה נתפסת כדבר אורגני וחי ובעלי החיים כקרובים אל בני האדם ואף כקרובי משפחה. במדינות המתועשות התפתחה תרבות צרכנית והיחס לסביבה השתנה מן הקצה אל הקצה. הסביבה על בעלי החיים שחיים בה נתפסת מצד אחד כמשאב חומרי שעומד לרשות בני האדם. מצד אחר מוחים קולות חדשים על היחס המנוכר לסביבה ולבעלי החיים (ולבני האדם) ואף צופים אסונות אקולוגיים. במהלך הקורס נכיר את הביקורת הירוקה ונשתמש בה לקריאת מגוון טקסטים ספרותיים מתקופות שונות. נעמוד על השתנות היחס לטבע ונשאל מה ניתן ללמוד מכך על עצמנו, החברה האנושית.

השד העדתי: גזע, אתניות ותרבות**ד"ר מאיה מאור**

קטגוריות של גזע, אתניות, ובשנים האחרונות רב-תרבותיות, הן מרכזיות במחלוקות עכשוויות חשובות. בקורס נדון במושגי מפתח בתיאוריה ביקורתית של גזע ושל אתניות (critical race theory), "גזענות חדשה", "גזענות תרבותית" וריבוד על סמך צבע עור (Colorism). נקשור דיונים אלה לקונפליקטים שונים בשיח הציבורי, בתרבות הפופולרית ובאמנות בישראל. נדון גם בהתמודדויות של תרבויות שונות עם סוגיות הקשורות לגיוון אתני, במתחים ובנקודות השקה בין זכויות נשים לרב-תרבותיות. נתייחס גם לאופנים המורכבים בהם ריבוד על בסיס צבע עור (colorism) משתקף ומתווך בתרבות ויזואלית פופולרית ובאמנות.

התכנית לתרבות הקולנוע

עיצוב פס קול (סדנא)

פרופ' אורי רשף

בקורס נחקר את התהליך שעבר פס הקול מהסרט האילם ועד היום והפך לכלי העיקרי בהעברת הרגש המקום והזמן בסיפור הקולנועי. הקורס יאפשר לסטודנטים פרספקטיבה רחבה לגבי עיצוב סאונד וחשיבה אקוסטית. נלמד על עריכת סאונד בטלוויזיה וקולנוע. התהליך יושג, בין השאר, על ידי הצגת דוגמאות רבות במהלך הקורס מתוך סרטי מדע בדיוני, דרמה ומתח.

כתיבת תסריט לקולנוע חברתי (סדנא)

ד"ר אמיר הרגיל חוקר ובמאי

הלימודים בקורס הם תהליך מרתק, המאפשר לנו לתרום את חלקנו ודעתנו על המתרחש בעולם באמצעות העולם היוזאלי העכשווי. הסטודנטים בוחרים נושא חשוב, הקרוב לליבם, ולומדים כיצד לתחקר, להבין אותו מנקודות מבט שונות ולבסוף לייצר אמירה בנושא, בשפה ויזואלית – קולנועית. כל זאת באמצעות כתיבת תסריט, אותו יוכלו להפיק בהמשך דרכם הלימודית.

נשים וקולנוע במזה"ת: מבעד לרעלה ומאחורי המצלמה

ד"ר איריס פרוכטר רונן (מרצה מצטיינת לשנה"ל תשע"ח)

מאז פרץ האביב הערבי ב-2011, השתנה המרחב התרבותי במזה"ת גם אם ההצלחות הפוליטיות שלו מוגבלות וחלקיות. קולנוענים צעירים בעולם הערבי ובהם נשים רבות המשמשות כבמאיות, וככותבות תסריטים החלו להפיק ולהוציא לאור סרטים מסוגים שונים (עלילתיים ודוקומנטריים) ויש להם שפה חדשה ורעיונות רעננים. הגל החדש הזה של קולנוע נשי וצעיר מתאפיין לא רק בתכנים חדשים אלא גם מציג פרקטיקות חדשניות של הפקה, הפצה והקרנה וכן שימוש באמצעים דיגיטליים הנגישים לקהל רחב יותר מבעבר. מרבית הסרטים שזכו בשנים האחרונות בפרסים יוקרתיים היו סרטים שנשים ביימו או כתבו. הן נמצאות בחד החנית של התעשייה הזו. ניתן לומר אפילו שלנשים במזה"ת יש קול חדש באמצעותו הן יכולות להתבטא: הסרטים. בהרצאה יוצגו קטעים מסרטים שכתבו, ביימו או הפיקו נשים במצרים, סעודיה, ירדן, לבנון, תימן ותוניסיה. הסרטים משקפים את ההתמודדות של הנשים עם מגבלות החברה התרבות והמסורת, ומנפצים הרבה מן הדעות הקדומות והסטראוטיפים שיש לנו במערב על נשים במזה"ת.

יסודות המבע הקולנועי (מבוא)

מר איציק רוזן, חוקר ובמאי

אמנות הקולנוע והטלוויזיה הם למעשה מערך של אמצעי מבע והבעה – שפה בעלת תחביר מובחן ודקדוק מובנה. המבע הקולנועי הוא-הוא אבני הבניין של אמנות הקולנוע כשפה. קורס זה מסביר מה הן מרכיביה של אמנות הקולנוע וכיצד פועלות המניפולציות שהם מחוללים. כמו במקרה של כל שפה, גם התחביר הקולנועי פועל במסגרתו של איזשהו "היגיון" מסוים. הקורס מקנה את היכולת לזהות "היגיון" שכזה ולפרק את היצירה הקולנועית למרכיבי המבע שמבנים אותה, ברמות השונות של יחידות המבע הקולנועי – השוט, הסצנה, הסיקוונס והמבנה הנרטיבי השלם. במקביל, הקורס מציע פרשנויות מנומקות של אמצעי המבע הקולנועי המבנים את היצירות הקולנועיות החשובות והמשפיעות בהיסטוריה של אמנות הקולנוע. דיון בפרשנויות אלה מאפשר לסטודנטים להבין לעומק ולרוחב את המבע הקולנועי שנמצא בבסיס כל יצירה קולנועית-טלוויזיונית ולנסח פרשנויות משלהם לטקסטים קולנועיים אליהם הם נחשפים.

קולנוע של שירה

פרופ' אבנר פיינגלרנט

קולנוע של שירה הוא סמינר עיוני מעשי שבמרכזו למידה עיונית של טקסטים קולנועיים ספרותיים תיאורטיים ופואטיים. במקביל ללימוד העיוני מטרת הסמינר היא לאפשר יצירה והתנסות ב'כתיבה' של סרטים משולבים בתפיסות ונקודות מבט שונות, לעיתים מנוגדות, המבקשות להשתלב בו זמנית. נקודת המוצא של הסמינר, בעקבות המונח "קולנוע של שירה" של פייר פאולו פזוליני, היא ניסיון לבחון את ה'כשלון' כבסיס ליצירת שפה. בהמשך הסמינר נבחן אפשרויות שונות הקשורות ביחסים שבין שפה, תרבות, יצירה, אפשרויות הקשורות בעמדות פוליטיות, היסטוריות ופסיכואנליטיות. בין היצירות שנעבוד איתן בסמינר וונתח את דרכי ההבעה החריגות תהיינה של: קים קי דוק, בלה טאר, פייר פאולו פזוליני, נורי בילג'ה צ'לאן, אנדריי טרקובסקי, קארל תיאדור דרייר, פאראדז'נוב, לוסין טיילר, וורנה פרבל, מרינה אברמוביץ, חיים נחמן ביאליק, ז'אק לאקאן, וים וונדרס ויאן שוואנקמאיר.

תולדות הקולנוע (מבוא)

ד"ר צבי טל

הקורס תולדות הקולנוע יתאר את סיפור לידתו צמיחתו והתבגרותו של הקולנוע. נתחיל בהולדת הקולנוע בחדרון קטנטן עם חורי הצצה שלימים קראו לו הראינוע, נפגוש את קומדיות הסלפסטיק של לינדר, סנט, צ'פלין, קיטון

ואחרים, נמשיך לאקספרסיוניזם הגרמני ריאליזם וקולנוע פוליטי; האולפנים ח'אנרים קולנועיים בהוליווד והגל החדש הצרפתי. בשיעור תולדות הקולנוע יוצגו בהיבטים אמנותיים, חברתיים, תעשייתיים וטכנולוגיים. התפתחות השפה הקולנועית תובן על רקע תפניות בחברה ובתרבות. הקולנוע יוצג כמנגנון שמפיץ שיח, אידיאולוגיה וערכים, שמשתתף בתהליכי התעצבות הזהות. ייחשפו יחסי הכוח שהביאו לתפישת הקולנוע ההוליוודי כ"דגם נכון" ולתיוג היצירה בארצות אחרות כקולנוע "אחר" ואף "נחות".

**קולנוע של אחרות בעידן הרב תרבותי
ד"ר צבי טל**

הקורס מתמקד בסוגיות בולטות בקולנוע עכשווי: גלות, הגירה, מעוטים. הסרטים משויכים למדינה שבה הופקו ונרשמו, ולידם מתפתח הקולנוע הטראנס-לאומי. סרטי האחרות משווקים במעגלי הפצה גלובליים ומתחרים בפסטיבלים בינלאומיים, בנוסף לנגישותם במגוון הפלטפורמות הדיגיטליות במכשירים הביתיים והניידים. הצפייה המודרכת בשיעורים מפתחת את הרגישות למאפיינים האסתטיים ולהדגשים תרבותיים.

תכנית "נופי ידע"

הסוד של המדבר - חידת נטישתם של הישובים הביזנטיים בנגב

ד"ר יותם ספר (מתרגלת: ענבר קטלב)

תולדותיהם של ישובי הנגב נמשכים על פני תקופה של מאות שנים, במהלכן הוחלפו אמונות ודתות ותועדו מאבקים על הגמוניה ושלטון. מיקומם של היישובים באזורי שוליים של אימפריות גדולות היה מלווה בפיתוח יכולות מנהליות, כלכליות, חקלאיות ומסחריות שהבטיחו חיי קהילה משגשגים בספר המדבר בתקופות הרומית והביזנטית, עד שננטשו ולא נשבו עוד לפני כאלף שנה. יישובי הרפאים בנגב מעלים בפנינו שאלות אודות יכולת ההתיישבות של האדם באזור צחיח בעת העתיקה. איך הוקמו ושרדו יישובים בשולי הארץ הנושבת? מדוע ומתי דעכו וננטשו? בקורס שנבנה סביב פרויקט ארכיאולוגי פעיל, נלמד על רצף האירועים שהביאו לנטישתם של היישובים בנגב וניפגש עם חוקרים מתחומים שונים שיציגו את מחקריהם.

**פולק, בלז ורוקנרול: היסטוריה ומוסיקה
פרופ' ערן שלו וד"ר אלון שב**

המוסיקה היא תוצר של תהליכים היסטוריים מורכבים, המייצגים ומציגים מנעד רחב של כוחות כלכליים וצורות ארגון חברתי. קורס זה מבקש להבין את המוסיקה בצורה תרבותית כנקודת המוצא לבחינה היסטורית-מוסיקלית של ארה"ב המודרנית. הקורס מציע דו-שיח בין נקודות מבט היסטוריות ומוסיקליות תוך ניסיון לחשוף יחסי גומלין גלויים וסמויים בין הכוחות הכותבים את שירתה של ההיסטוריה ובין אלו השרים אותה.

המסע הדתי בין מרכז לשוליים

ד"ר אמה מעיין-פנר וד"ר צור שלו

מהו מסע? או אולי עדיף לשאול, מה לא מסע? נדידת עמים, מסלול החיים, עלילות גיבורים, קריאה, תגליות, בריחה, לימוד - כל אלה הם סוגי מסעות ותנועה במרחב ממשי או מדומיין. למסע הדתי מקום מיוחד במכלול התנועה האנושי. בקורס נחקות את התופעה המרכזית הזו על ידי התמקדות בניגוד בין מרכז ושוליים. עולי רגל מחפשים את הקדושה ואת קרבת האל המרכז הדתי, אך גם לקצות הארץ הזרים והרחוקים נודעת חשיבות רוחנית. נעקוב אחר צליינים, מגלי ארצות, סופרים וצלמים ונבחן את תופעת המסע הדתי בטקסט ובתמונה.

קמפוס צלבנים (קורס משותף עם בית הספר להיסטוריה)

ד"ר יהודית ברונשטיין וד"ר גיל פישהוף

הקורס יחקור את נוכחות הצלבנים ברחבי הארץ. במהלך הקורס יתקיימו 4 סיורים.

בית הספר להיסטוריה

מהי היסטוריה בחיפה 123.1119 סמסטר ב'

מרצים מתחלפים מהפקולטה למדעי הרוח

הקורס נועד לחשוף את עושרה של הדיסציפלינה ההיסטורית כפי שהיא נלמדת היום באוניברסיטת חיפה. הוא יתבסס על 25 הרצאות של היסטוריוניות והיסטוריונים ממגוון של חוגים שיציגו סוגיות וגישות היסטוריות מגוונות מתקופות היסטוריות שונות וממרחבים גיאוגרפים שונים.

מבוא להיסטוריה עולמית א' סמסטר א' 123.1112, מבוא להיסטוריה עולמית ב' 123.1113 (קורס שנתי)

ד"ר עידן שרר

<p>בשני העשורים האחרונים הפכה ההיסטוריה העולמית לאחד מתחומי המחקר המרתקים, אך גם השנויים במחלוקת, בעולמות האקדמיה וספרות העיון הפופולרית. במהלך השנה נדון בהיסטוריה העולמית האנושית מנקודות מבט שונות ומגוונות; ההיסטוריה האנושית, כפי שהיא נפרשת לפנינו ממגוון רחב של תחומי מחקר – ממדעי הרוח ועד מדעי המוח – היא מרתקת בפני עצמה, אך האופן שבו תופסים בני האדם את שילוב המונחים "היסטוריה עולמית" מרתק לא פחות ומעלה שאלות מחקריות, תרבותיות וחברתיות הרות גורל.</p>
<p>מבוא לתולדות ישראל בית שני, משנה ותלמוד (מתקשב) ד"ר אייל בן-אליהו</p> <p>בקורס תיסקר התקופה שראשיתה במפגש בין היהודים לעולם ההלניסטי בימי הבית השני, המשכה בימי השלטון הרומי וסופה בתקופה הביזנטית הנוצרית, עד לעליית האיסלאם. יידונו סוגיות בהיסטוריה המדינית, חברתית, תרבותית וספרותית של יהודי ארץ ישראל והתפוצות. ניתן את הדעת לשאלות היסטוריוגרפיות ומתודולוגיות המעסיקות את החוקרים בימינו.</p>
<p>הולדת תרבות המערב: מבוא לעת העתיקה (מתקשב) 123.1115 סמסטר ב' ד"ר אורי אמיתי</p> <p>הקורס ילווה את תרבות המערב מראשיתה ועד לימים שערב עליית האסלאם. בין השאר נשאל מהם הבסיסים עליהם עומדת תרבות המערב, מדוע צמחה היכן שצמחה, מה המוסדות התרבותיים, החברתיים והפוליטיים שהורשה לנו, ואילו תפקידים מיוחדים שחکو ארץ-ישראל ועם ישראל בתהליך זה.</p>

התכנית למדעי הרוח הדיגיטליים
<p>מבוא למדעי הרוח הדיגיטליים 212.8331 ד"ר סיני רוסינק</p> <p>בקורס נתוודע לעולם המתפתח והפורץ של מדעי הרוח הדיגיטליים ולהשלכות שלו על מבני הידע המסורתיים. הקורס יציג פרויקטים דיגיטליים בתחומי מדעי הרוח השונים, ובתוך כך יעניק אוריינות דיגיטלית בסיסית ומיומנויות בכלים שיוכלו לקדם את יכולות הלמידה וניהול הידע במדעי הרוח בכלל, כמו גם כישורים שיאפשרו להשאיר חותם במרחב הידע והתרבות הדיגיטלי.</p>
<p>מיומנויות מתקדמות למדעי הרוח הדיגיטליים 212.8330 ד"ר סיני רוסינק</p> <p>עבור מדעי הרוח, שהטקסט הוא חומר הגלם, הכלי והתוצר המרכזי שלהם, טכנולוגיות המחשב, הדיגיטציה והאינטרנט מהוות תמורות מרחיקות לכת. קורס מעשי זה נועד להפוך את התלמידים לאומני וחוקרי טקסט דיגיטלי מיומנים ורפלקטיביים, המודעים למקום ההיסטורי והתרבותי של טכנולוגיות הטקסט בהן ילמדו לשלוט.</p>
<p>ויזואליזציה במדעי הרוח הדיגיטליים: ייצוגים של מרחב 212.8333 ד"ר זף סגל</p> <p>השימוש באמצעים דיגיטליים לצורך מחקר במדעי הרוח מאפשר לחוקרים, הרגילים לפעול באווירה טקסטואלית, להיפתח למקורות חדשים, ובעיקר להשתמש באופן שונה במקורות הנמצאים בידם. כחלק מכך, הייצוג הויזואלי של המחקר במדעי הרוח הפך לחלק בלתי נפרד מהגישה הדיגיטלית למדעי הרוח. קורס זה יאפשר לסטודנטים להתבונן באופן ביקורתי כלפי הייצוג הויזואלי שאותו יצרו. הקורס אינו דורש ידע טכני מתקדם אלא פתיחות לגישות לחקר הרוח האנושית הנעזרות במחשב.</p>
<p>ויזואליזציה במדעי הרוח הדיגיטליים: ייצוגים של זמן ורשתות. 212.8334 ד"ר זף סגל</p> <p>השימוש באמצעים דיגיטליים לצורך מחקר במדעי הרוח מאפשר לחוקרים, הרגילים לפעול באווירה טקסטואלית, להיפתח למקורות חדשים, ובעיקר להשתמש באופן שונה במקורות הנמצאים בידם. כחלק מכך, הייצוג הויזואלי של המחקר במדעי הרוח הפך לחלק בלתי נפרד מהגישה הדיגיטלית למדעי הרוח, ובמיוחד ייצוגו באמצעות מפות ורשתות (Networks) קורס זה יעניק לסטודנטים את הכלים המעשיים והתיאורטיים הנדרשים לצורך יצירת מפות ורשתות מתוך חומרים טקסטואליים ואחרים במדעי הרוח.</p>